

Utkast til

Handlingsprogram for

Regional plan for vannforvaltning i

Vest-Viken vannregion

2028-2033

For Vest-Viken vannregionen og
Akershus, Buskerud, Innlandet, Telemark og Vestfold fylker

Leseveiledning:

Blå farge – det kommer lenke

Innhold

Om handlingsprogrammet.....	3
Prioriteringer og innsatsområder i handlingsprogrammet	4
Behov for finansiering	4
Leseveiledning	4
Handlinger i Vest-Viken vannregion.....	5
Handlinger i Akershus.....	8
Handlinger i Buskerud	11
Handlinger i Innlandet.....	13
Handlinger i Telemark	16
Handlinger i Vestfold	17

Om handlingsprogrammet

Regional plan for vannforvaltning i Vest-Viken vannregion fastsetter konkrete miljømål for hver vannforekomst (grunnvann, bekker, elver, innsjøer og kystvann). Planen inneholder prioriteringer og innsatsområder for å nå målene. Det tilhørende **tiltaksprogrammet** oppsummerer tiltak som er foreslått for å lukke gapet mellom dagens tilstand og miljømålene. Tiltak i tiltaksprogrammet er som hovedregel direkte knyttet til den enkelte sektors ansvarsområder.

Dette handlingsprogrammet viser handlinger som bidrar til å følge opp vannforvaltningsplanen, og som kommer i tillegg til tiltakene som oppsummeres i tiltaksprogrammet. Handlingene er inndelt på vannregionnivå og fylkesnivå, og følger opp innsatsområdene i vannforvaltningsplanens kapittel 4.2.

På vannregionnivå vises handlinger som er aktuelle for hele vannregionen.

På fylkesnivå vises hvilke handlinger Akershus, Buskerud, Innlandet, Telemark og Vestfold fylker vil prioritere for å følge opp innsatsområdene i vannforvaltningsplanen. Det utarbeides ikke en fylkesvis oversikt for Vestland og Agder, som relativt sett har små og lite berørte arealer i Vest-Viken vannregion.

Handlingsprogrammet i plan- og bygningsloven

Plan- og bygningsloven krever at det utarbeides handlingsprogram til regionale planer. Handlingsprogrammet skal bidra til gjennomføring av planen.

Fylkeskommunene har som regional planmyndighet ansvar for å koordinere og oppdatere handlingsprogrammet. Det er fylkestinget som vedtar handlingsprogrammet som en del av den regionale planen.

Handlingsprogram for Regional plan for vannforvaltning i Vest-Viken vannregion 2028-2033

Fylkeskommunene vil hvert år, sammen med vannregionmyndigheten, vurdere behovet for rullering av handlingsprogrammet. Dette vil skje i dialog med vannregionutvalget og andre samfunnsaktører. I samarbeid med disse må det også utvikles en hensiktsmessig måte å følge opp handlingene på, slik at rullering og justering av handlingsprogrammet gjøres ut fra en omforent forståelse av aktørenes økonomiske rammebetingelser og prioriteringer.

Prioriteringer og innsatsområder i handlingsprogrammet

Handlingene i handlingsprogrammet er knyttet til prioriteringer og innsatsområder i vannforvaltningsplanenes kapittel 4, Prioriteringer i vannregionen 2028-2033.

Med bakgrunn i dette er handlingene i handlingsprogrammet fordelt på følgende innsatsområder:

- Samordning og samarbeid
- Veiledning og oppfølging av vannområdene
- Miljøtilstanden i Oslofjorden
- Arealforvaltning
- Klimaendringer og klimatilpasning
- Naturverdier og naturtjenester
- Restaurering av vann, vassdrag og kystvann
- Formidling og kommunikasjon
- Forskning og ny teknologi

Behov for finansiering

Handlingene som foreslås i dette dokumentet finansieres i hovedsak av de ansvarlige innenfor egne rammer og gjeldende tilskudd og tilskuddsordninger. Spesielt viktig er det at de statlige tilskuddene til vannforvaltningsarbeidet (planprosess og samordning, og spleiselag i vannområdene) videreføres. Videre vil flere av handlingene knyttet til restaurering kunne være avhengig av ekstra finansiering, eksempelvis via tilskuddsordningen for vannmiljøtiltak.

Leseveiledning

For hver handling i handlingsprogrammet er følgende beskrevet:

- Handling: Navn/Kort omtale av handlingen
- Beskrivelse: Nærmere beskrivelse av handlingen
- Hvem: Navn på aktører som forventes å bidra/delta inn. Hovedansvarlige er markert med **fet skrift**.
- Tidsperiode: Kort angivelse av når i planperioden handlingen forventes gjennomført.
- Ressursbehov

Følgende forkortelser er brukt i tabellen:

- VRM: Vannregionmyndigheten
- VRU: Vannregionutvalget

Handlinger i Vest-Viken vannregion

Innsatsområde	Handling	Beskrivelse	Hvem	Tidsperiode	Ressursbehov
Samordning og samarbeid	Møter med vannregionutvalget og referansegruppa	Jevnlige møter (1-2 i året). Møtene skal bidra til at involverte er oppdatert, og bidra til fokus på kunnskapsheving og tiltaksgjennomføring, inklusive status for tiltaksgjennomføring.	VRM , VRU og referansegruppa	Årlig	Statlige plan og prosessmidler
Veiledning og oppfølging av vannområdene	Veilede og følge opp vannområdene	Jevnlige møter i Vannområdeforum, aktiv deltakelse på vannområdenivå, dialog og kunnskapsheving. VRM gir, i samarbeid med berørte fylkeskommuner, rammer og veiledning til vannområdene, og legger til rette for at arbeidet skjer på en faglig forsvarlig måte.	VRM, fylkeskommuner , statsforvaltere, Vannområder	Årlig	Statlige plan og prosessmidler
Veiledning og oppfølging av vannområdene	Kommunenes roller og ansvarsoppgaver – Veiledning og dialog	Ekstrainnsats knyttet til veiledning og oppfølging av vannområder og kommuner, med ekstra oppmerksomhet på kommunenes roller og ansvarsoppgaver.	VRM, fylkeskommuner , vannområder, kommuner	2028-2029	Statlige plan og prosessmidler
Naturverdier og naturtjenester, Restaurering,	Gjennomføre minst tre restaureringsprosjekter	Gjennomføre minst tre restaureringsprosjekter. Vannregionmyndigheten/berørte fylkeskommuner bidrar inn med tanke	VRM , berørte sektorer, fylkeskommuner, vannområder,	2028-2030	Statlige plan og prosessmidler

Samordning og samarbeid		på prosess og koordinering i utvalgte prosjekter.	kommuner, frivilligheten		
Miljøtilstanden i Oslofjorden	Tiltaksgjennomføring i tråd med vannforvaltningsplanen og Oslofjordplan	Bidra til trykk på tiltaksoppfølging etter vannforvaltningsplanen, som også er avgjørende for forbedring av miljøtilstanden i Oslofjorden.	VRM, alle sektorer og myndigheter	I planperioden	
Miljøtilstanden i Oslofjorden	Felles forståelse og innsats	Det gjennomføres møte/arrangement hvor felles forståelse av kunnskapsgrunnlag, sammenheng mellom vannforvaltningsplan og Oslofjordplan, og behov for tiltaksgjennomføring er tema.	VRM, Miljødirektoratet, statsforvaltere, vannområder, kommuner, frivilligheten	2028-2029	Statlige plan og prosessmidler
Samordning og samarbeid	Forsterke vannmiljøtiltak ved vei	Veinettet skaper barrierer for fisk og annet dyreliv. Handlingen innebærer: - Samordning på tvers av forvaltningsnivåer - Dele kunnskap og erfaringer - Utbedre vandringshindre for fisk og annet mangfold under/inntil vei	VRM, Fylkeskommuner, Statens Vegvesen, kommuner, Nye Veier	I planperioden	Statlige plan og prosessmidler Den enkelte veieier
Klimatilpasning	Gjennomføre minst ett arrangementer om vannmiljø og klimatilpasning	Formidle kunnskap om vann, vassdrag, myr og våtmark sin betydning for klimatilpasning. Dette kan gjøres gjennom arrangementer, deltagelse i relevante samarbeid, etc.	VRM, fylkeskommunene, kommunene	2028-2030	Statlige plan og prosessmidler

Formidling og kommunikasjon	Utarbeide enkle faktaark og/eller informasjonsvideoer om vannforvaltningen	Vannforskriften og de regionale planene for vannforvaltning kan være utfordrende å forstå. Faktaark med enklere språk kan gjøre dette lettere. Det samme kan lett tilgjengelige informasjonsvideoer.	VRM, fylkeskommuner, statsforvaltere, vannområder	2028	Statlige plan og prosessmidler
Forskning og ny teknologi	Teste ut og ta i bruk relevant teknologi.	Følge med på forskning og teknologiutvikling innen egen sektor, og bruke ny kunnskap til å teste og ta i bruk ny teknologi der det er relevant.	Alle sektorer og myndigheter	I planperioden	Den enkelte sektormyndighet

Handlinger i Akershus

Innsatsområde	Handling	Beskrivelse	Hvem	Tidsperiode	Ressursbehov i FK
Arealforvaltning	Veilede og gi innspill til kommuner om vannmiljø i arealplanlegging.	Følge opp og gi uttalelse i plansaker som påvirker vannmiljø.	Fylkeskommunen, kommuner	Gjelder hele planperioden	Fagressurser innen vannforvaltning og plan
Samordning og samarbeid	Bidra med faglig kunnskap og veiledning i vannforvaltningsarbeidet · Følge opp av arbeidet med vannforskriften i eget fylke.	Deltakelse i vannforvaltningsgrupper og samarbeid på ulike nivåer (lokalt/regionalt/nasjonalt).	Fylkeskommunen, kommuner vannområder, vannregioner	Gjelder hele planperioden	Fagressurser innen vannforvaltning
Samordning og samarbeid, Restaurering	Forsterke vannmiljøtiltak ved vei.	Veinettet skaper barrierer for fisk og annet dyreliv. Handlingen innebærer: • Samordning på tvers av forvaltningsnivåer • Utbedre vandringshindre for fisk og annet mangfold under/inntil vei	Fylkeskommunen, kommunene, Staten s vegvesen	I planperioden	Fagressurser innen vannforvaltning og samferdsel
Naturverdier og naturtjenester, Restaurering	Utbedre minst fem vandringshindre, med tilhørende restaureringstiltak.	Utbedre/fjerne minst fem kulverter ved fylkesveier for å bedre fiskevandring. Arbeidet koordineres med restaureringstiltak i vannforekomsten.	Fylkeskommunen	Gjelder hele planperioden	Fagressurser innen vannforvaltning og samferdsel
Restaurering	Samarbeide og bidra til å gjennomføre minst tre restaureringsprosjekter.	• Øke kunnskapsgrunnlaget om restaurerbar natur i Akershus • Samarbeide og bidra til å restaurere salt- og ferskvannsøkosystemer med	Fylkeskommunen, vannområder, frivillige organisasjoner	Gjelder hele planperioden	Fagressurser innen vannforvaltning

		naturverdier beskrevet under innsatsområdet Følge opp nasjonal handlingsplan for restaurering av vassdrag og våtmark			
Naturverdier og naturtjenester	Oppdatere fylkeskommunens kultiveringsplan for innlandsfisk.	Revidere kunnskapsgrunnlaget og utarbeide oppdatert kultiveringsplan. Samordne med myndigheter og interesseorganisasjoner.	Fylkeskommunen	De første tre årene av planperioden	Fagressurser innen fiskeforvaltning
Formidling og kommunikasjon	Formidle regelmessig informasjon om vannmiljø og Oslofjorden.	Publisere minst tre årlige oppdateringer på fylkeskommunens kanaler for å synliggjøre arbeidet med vannforvaltning.	Fylkeskommunen	Gjelder hele planperioden	Fagressurser innen vannforvaltning og kommunikasjon
Miljøtilstanden i Oslofjorden	Bidra til forbedring av miljøtilstanden i Oslofjorden og i nedbørsfeltet til fjorden	- Følge opp helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden. - Bidra til koordinering og formidling av restaureringsprosjekter i Oslofjorden. - Styrke kunnskap og engasjement for Oslofjorden gjennom formidling, inkludert arrangementer som Fjordfest.	Fylkeskommunen, kommuner, vannområder, frivilligheten, Statlige aktører	Videreføring av Oslofjordsatsingen forutsetter årlige vedtak	Fagkunnskap innen vannmiljø, samt årlig videreføring av tilskuddsmidler.
Miljøtilstanden i Oslofjorden; forsøpling	Bidra til sanering av minst fem eierløse båter over tre tonn og sørge for opprydding av plast i vann og vassdrag.	I Oslofjorden er det en utfordring med flere eierløse båter over tre tonn. Disse bør kartlegges, og leveres til sanering. I tillegg bør fortsettes å rydde opp plast i vannet.	Fylkeskommunen, vannområdene, kommunene, frivilligheten	I planperioden	

Forskning og ny teknologi	Bidra til minst fem prosjekter om forskning og teknologi med positiv effekt for vannmiljø og vannforvaltningsarbeid.	Deltakelse i prosjekter med formål om å innhente kunnskap fra forskningen og utvikle og anvende innovative løsninger for godt vannmiljø, inkludert Oslofjorden.	Fylkeskommunen, forskningsinstitusjoner, vannområder, interesseorganisasjoner og bedrifter	I planperioden	Prosjektressurser og behov for eksternt samarbeid.
Klimatilpasning	Veiledning og kunnskapsutvikling innen klimatilpasning.	Utarbeide kunnskapsgrunnlag om klimarisiko og sårbarhet på regionalt nivå og støtte kommunene i arbeidet med å ivareta klimatilpasning i planlegging og beslutningsprosesser.	Fylkeskommunen	I planperioden	Fagressurser innen klimatilpasning

Handlinger i Buskerud

Innsatsområde	Handling	Beskrivelse	Hvem	Tidsperiode	Ressursbehov
Arealforvaltning	Veilede kommunene om vannmiljø i arealplanlegging og kunnskapsheving	Gjøres i fylkeskommunens ordinære saksbehandling: - Uttalelser til kommunale planer - Regionalt planforum - Plantreff - M. fl.	Fylkeskommunen, kommunene	I planperioden	Dekkes innenfor fylkeskommunens ramme
Klimatilpasning, Naturverdier og naturtjenester	Økt bevissthet og kunnskapsheving i kommunene	Holde eller bidra inn på minst ett arrangement, hvor målet er økt bevissthet og kunnskapsheving i kommunene knyttet til vannmiljø klimatilpasning, naturverdier og naturtjenester.	Fylkeskommunen, kommunene	I planperioden	Dekkes innenfor fylkeskommunens ramme
Urban avrenning	Utrede mer miljøvennlig driftsmetoder for sandfangstømming	Utrede, og om mulige ta i bruk, relevant teknologi for mer miljøvennlig sandfagstømming for å redusere forurensing ut i vassdrag og fjord	Fylkeskommunen	I planperioden	Dekkes innenfor fylkeskommunens ramme
Veiledning og oppfølging av vannområdene	Følge opp og støtte vannområdene i fylket	Delta aktivt i relevante nettverk, møter, arbeidsgrupper og styringsgruppemøter. Bidra økonomisk til spleiselaget for vannområdene.	Fylkeskommunen, vannområdene, kommunene	I planperioden	Dekkes innenfor fylkeskommunens ramme og statlige plan- og prosessmidler

Samordning og samarbeid	Samordne og koordinere oppfølging av vannforvaltningsplanen med Buskerudplanen	Vannforvaltningsarbeidet ses i sammenheng med tiltak 5.2 i Buskerudplanen, om <i>Veiledning og oppfølging av tiltak om Natur og kultur som fortrinn i Buskerudplanen</i> , hvor utvikling, deling og synliggjøring av kunnskap er trukket fram.	Fylkeskommunen, kommunene	I planperioden	Dekkes innenfor fylkeskommunens ramme
Miljøtilstanden i Oslofjorden Samordning og samarbeid	Drift og ledelse av partnerskapet for landbruk	Videre drift og ledelse av partnerskap for landbruk, inklusive oppfølging av Regionalt næringsprogram for landbruk i Buskerud er det er relevant med tanke på vannmiljø	Fylkeskommunen, statsforvaltere, Innovasjon Norge, Faglagene i landbruket, Viken skog	I planperioden	Dekkes innenfor fylkeskommunens ramme

Handlinger i Innlandet

Innsatsområde	Handling	Beskrivelse	Hvem	Tidsperiode	Ressursbehov
Arealforvaltning	Veilede kommunene om vannmiljø i arealplanlegging, samt sørge for at regional vannforvaltningsplan er implementert som en regional føring for kommunenes planarbeid.	Gjøres i fylkeskommunens ordinære saksbehandling: • Uttalelser til plansaker • Regionalt planforum • Mfl.	Fylkeskommunen , Statsforvalter, NVE, vannområdene	I planperioden	
Samordning og samarbeid, restaurering	Tilrettelegge for godt vannmiljø innen veg og jernbane	Infrastruktur i tilknytning til samferdsel står for stor påvirkning på vassdragene i fylket. Det er ønskelig med en økt bevissthet og felles innsats for å begrense den negative påvirkningen på vannmiljøet.	Fylkeskommunen , kommunene, Statens vegvesen, Nye Veier, Bane NOR	I planperioden	
Restaurering	Utbedre minst 15 vandringshindre for fisk i Innlandet fylke	Bedre konnektiviteten i vassdragene ved å utbedre vandringshindre langs fylkesveg.	Fylkeskommunen	I planperioden	
Naturverdier og naturtjenester, restaurering	Tilbakeføre kantsoner mot vassdrag.	Jobbe videre med kartløsning som avdekker mangel på kantvegetasjon. Bedre kunnskapsgrunnlaget og bevisstheten rundt kantsoner ned mot vassdrag.	Fylkeskommunen , andre samarbeidspartnere	I planperioden	
Restaurering	Fylkeskommunen skal ta et tydeligere standpunkt i arbeidet med restaurering av natur, og skal ha en aktiv rolle inn i minst 3	Fylkeskommunen skal enten direkte eller indirekte øke sin bevissthet til restaurering av natur og behovet for restaurering. Dette kan innebære	Fylkeskommunen , Statsforvalteren, Vannområdene, Frivilligheten	I planperioden	

	restaureringsprosjekter gjennom planperioden.	deltagelse i arbeidsgrupper, seminarer, tilskuddsordninger, etc			
Naturverdier og naturtjenester	Tilrettelegge for rekreasjon langs vassdrag	Tildeling av midler til mindre tiltak som vil tilrettelegge for rekreasjon i og langs vassdrag. Dette kan for eksempel være istandsetting av fiskeplasser, informasjonsskilt, og lignende.	Fylkeskommunen	I planperioden	
Samordning og samarbeid	Sikre godt kommunalt og regionalt samarbeid	Opprettholde og tilrettelegge for en god dialog på tvers av regionale myndigheter. F.eks. gjennom videreføring av møtearenaer som Vannteam Innlandet. Oppfølging av vannområdene i fylket.	Fylkeskommunen, Statsforvalter, NVE, Vannområde, Vannregionen	I planperioden	
Klimatilpasning	Øke bevisstheten rundt bruk av naturbaserte løsninger i vassdragstiltak	Naturbaserte løsninger vil være viktig i tilpasning til et endrende klima i Innlandet. Fylkeskommunen skal legge vekt på at naturbaserte løsninger vurderes ved fysiske tiltak i vassdrag. Ved beslutning om grå løsninger skal det begrunnes hvorfor naturbaserte løsninger ikke er aktuelle.	Fylkeskommunen	I planperioden	
Formidling og kommunikasjon	Skape engasjement for vann og vassdrag	Gjennom kunnskap om og nærhet til vassdrag skaper vi engasjement for Innlandets vassdrag. Dette kan oppnås ved å skape spennende nyhetssaker i samarbeid med Innlandsstatistikk og media, og ved å tilrettelegge for rekreasjon i og langs våre vassdrag.	Fylkeskommunen, Kommunene, Vannområdene, Frivilligheten, Statsforvalteren	I planperioden	

Formidling og kommunikasjon	Øke kunnskap om vann og vannmiljø	Gjennom kunnskaps- og møtearenaer skal fylkeskommunen bidra til kompetanseheving i kommunene. Relevante arenaer er klimatilpasningsnettverket og webinarer arrangert av Vannteam Innlandet.	Fylkeskommunen, Statsforvalteren, Vannområdene	I planperioden	
Samordning og samarbeid, forskning og teknologi	Delta i prosjekter som bidrar til bedre vannmiljø og kunnskapsgrunnlag rundt vann og vassdrag.	Prosjektdeltagelse i relevante prosjekter som omhandler vann og vassdrag, klimatilpasning og naturbaserte løsninger	Fylkeskommunen	I planperioden	

Handlinger i Telemark

Innsatsområde	Handling	Beskrivelse	Hvem	Tidsperiode	Ressursbehov
Arealforvaltning	Veilede kommunene om vannmiljø i arealplanlegging	Gjøres i fylkeskommunens ordinære saksbehandling: • Uttalelser til kommunale planer • Regionalt planforum • Mfl.	Fylkeskommunen, kommunene	I planperioden	Dekkes innenfor fylkeskommunens ramme.
Samordning og samarbeid	Følge opp og støtte vannområdene i fylket	Delta aktivt i relevante nettverk, møter, arbeidsgrupper og styringsgruppemøter. Legge til rette for samarbeid mellom vannområdene i Telemark. Bidra økonomisk til spleiselaget for vannområdene.	Fylkeskommunen, kommunene, vannområdene	I planperioden	Dekkes innenfor fylkeskommunens ramme.
Oslofjorden	Styrke arbeidet med Oslofjorden i tråd med Helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden	Delta i møter og relevante fora, være en pådriver for tiltaksgjennomføring i Oslofjorden og følge opp fylkeskommunens rolle i den helhetlige tiltaksplanen for Oslofjorden	Fylkeskommunen	I planperioden	Dekkes innenfor fylkeskommunens ramme.

Handlinger i Vestfold

Innsatsområde	Handling	Beskrivelse	Hvem	Tidsperiode	Ressursbehov
Arealforvaltning	Veiledning kommunene om vannmiljø i arealplanlegging	Gjøres i fylkeskommunens ordinære saksbehandling: • Uttalelser til kommunale planer • Regionalt planforum • Mfl.	Fylkeskommunen , kommunene	I planperioden	Dekkes innenfor fylkeskommunens ramme.
Restaurering	Utbedre fiskevandningshindre langs fylkesveinettet	Fjerne minimum 6 permanente fiskevandningshindre.	Fylkeskommunen	Første del av planperioden	Dekkes gjennom eksterne midler, men det kan bli behov fylkeskommunal finansiering som vil kreve vedtak i økonomiplan.
Restaurering	Utbedre fiskevandningshindre langs fylkesveinettet	Fjerne minimum 5 permanente fiskevandningshindre.	Fylkeskommunen	Siste del av planperioden	Dekkes gjennom eksterne midler, men det kan bli behov fylkeskommunal finansiering som vil kreve vedtak i økonomiplan.
Oslofjorden	Styrke internt samarbeid på tvers av	Arbeidet styrkes blant annet gjennom månedlige møter i den interne arbeidsgruppen for Oslofjorden,	Fylkeskommunen	I planperioden	Dekkes innenfor fylkeskommunens ramme, samt eksterne midler.

	fagområder i arbeidet med Oslofjorden.	deltakelse i relevante fora, samarbeid i prosjekter og oppfølging av fylkeskommunens rolle i den helhetlige tiltaksplanen for Oslofjorden.			
Oslofjorden	Spøkelsesfiske	Vurdere muligheten for å innta en koordinerende rolle gjennom etablering av nettverk i Vestfold, inkludert gjennomføring av samlinger for relevante aktører. Videre omfatter arbeidet å utvikle, etablere og drifte en nettside som samler tilgjengelig informasjon og gir en samlet oversikt over muligheter, utfordringer og pågående initiativ i Vestfold.	Fylkeskommunen, kommunene	I planperioden	Dekkes innenfor fylkeskommunens ramme, samt eksterne midler. Finansiering av delprosjekter kan kreve vedtak i økonomiplan.
Oslofjorden	Østersdugnad	Videreutvikle og drifte Østersdugnaden i Vestfold. Arbeidet går ut på å fjerne stillehavsøsters på badestrender, friområder og viktige naturområder.	Fylkeskommunen, kommunene	I planperioden	Dekkes innenfor fylkeskommunens ramme, samt eksterne midler.
Samordning og samarbeid	Følge opp og støtte vannområdene i fylket.	Delta aktivt i relevante nettverk, møter, arbeidsgrupper og styringsgruppemøter. Bidra økonomisk til spleiselaget for vannområdene.	Fylkeskommunen, kommunene, vannområdene	I planperioden	Dekkes innenfor fylkeskommunens ramme.